

<i>Sygn. akt IV C 63/17</i>	

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2017r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział IV Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Derejczyk

Protokolant: protokolant sądowy Mateusz Stopczyński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2017 roku w Warszawie

sprawy z powództwa A. P.(...) (...) w Irlandii, (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko Szpitalowi (...) w W.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 77.131,33 zł (siedemdziesiąt siedem tysięcy sto trzydzieści jeden złotych i trzydzieści trzy grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi w następujący sposób:

1. od kwoty 3.307,80 zł. od dnia 3.4.2016 r. do dnia zapłaty,
2. od kwoty 3.320,40 zł. od dnia 9.4.2016 r. do dnia zapłaty,
3. od kwoty 591,62 zł. od dnia 12.4.2016r. do dnia zapłaty,
4. od kwoty 3.307,80 zł. od dnia 16.4.2016r. do dnia zapłaty,
5. od kwoty 591,62 zł. od dnia 18.4.2016 r. do dnia zapłaty,
6. od kwoty 3.320,40 zł. od dnia 23.4.2016 r. do dnia zapłaty,
7. od kwoty 7.199,98 zł. od dnia 4.5.2016 r. do dnia zapłaty,
8. od kwoty 1.803,49 zł. od dnia 9.5.2016r. do dnia zapłaty,
9. od kwoty 5.809,42 zł. od dnia 15.5.2016 r. do dnia zapłaty,
10. od kwoty 887,43 zł. od dnia 21.5.2016 r. do dnia zapłaty,
11. od kwoty 2.846,10 zł. od dnia 22.5.2016 r. do dnia zapłaty,
12. od kwoty 1.130,76 zł. od dnia 24.5.2016 r. do dnia zapłaty,
13. od kwoty 1.264,90 zł. od dnia 29.5.2016 r. do dnia zapłaty,
14. od kwoty 1.423,20 zł. od dnia 30.5.2016 r. do dnia zapłaty,

15. od kwoty 887,43 zł. od dnia 31.5.2016 r. do dnia zapłaty,
16. od kwoty 2.553,96 zł. od dnia 6.6.2016 r. do dnia zapłaty,
17. od kwoty 3.739,56 zł. od dnia 11.6.2016 r. do dnia zapłaty,
18. od kwoty 3.320,60 zł. od dnia 15.6.2016 r. do dnia zapłaty,
19. od kwoty 3.149,40 zł. od dnia 19.6.2016 r. do dnia zapłaty,
20. od kwoty 3.320,60 zł. od dnia 25.6.2016r. do dnia zapłaty,
21. od kwoty 2.395,66 zł. od dnia 4.7.2016r. do dnia zapłaty,
22. od kwoty 4.743,60 zł. od dnia 5.7.2016r. do dnia zapłaty,
23. od kwoty 3.782 zł. od dnia 9.7.2016r. do dnia zapłaty,
24. od kwoty 1.423,20 zł. od dnia 19.7.2016r. do dnia zapłaty,
25. od kwoty 1.183,24 zł. od dnia 19.7.2016r. do dnia zapłaty,
26. od kwoty 4.427,10 zł. od dnia 24.7.2016r. do dnia zapłaty,
27. od kwoty 1.130,76 zł. od dnia 31.7.2016r. do dnia zapłaty,
28. od kwoty 4.269,30 zł. od dnia 7.8.2016r. do dnia zapłaty

II. Kosztami postępowania obciąża pozwanego pozostawiając rozstrzygnięcie referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt *IV C 63/17*

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 sierpnia 2016 r. powodowie A. P. Ireland (...) Sp. z o.o. we W. wniosli o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie od pozwanego Szpitala (...) w W. na rzecz powodów kwoty 77. 131,33 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty:

1. od kwoty 3.307,80 zł. od dnia 3.4.2016 r. do dnia zapłaty,
2. od kwoty 3.320,40 zł. od dnia 9.4.2016 r. do dnia zapłaty,
3. od kwoty 591,62 zł. od dnia 12.4.2016r. do dnia zapłaty,
4. od kwoty 3.307,80 zł. od dnia 16.4.2016r. do dnia zapłaty,
5. od kwoty 591,62 zł. od dnia 18.4.2016 r. do dnia zapłaty,
6. od kwoty 3.320,40 zł. od dnia 23.4.2016 r. do dnia zapłaty,
7. od kwoty 7.199,98 zł. od dnia 4.5.2016 r. do dnia zapłaty,
8. od kwoty 1.803,49 zł. od dnia 9.5.2016r. do dnia zapłaty,
9. od kwoty 5.809,42 zł. od dnia 15.5.2016 r. do dnia zapłaty,
10. od kwoty 887,43 zł. od dnia 21.5.2016 r. do dnia zapłaty,

11. od kwoty 2.846,10 zł. od dnia 22.5.2016 r. do dnia zapłaty,
12. od kwoty 1.130,76 zł. od dnia 24.5.2016 r. do dnia zapłaty,
13. od kwoty 1.264,90 zł. od dnia 29.5.2016 r. do dnia zapłaty,
14. od kwoty 1.423,20 zł. od dnia 30.5.2016 r. do dnia zapłaty,
15. od kwoty 887,43 zł. od dnia 31.5.2016 r. do dnia zapłaty,
16. od kwoty 2.553,96 zł. od dnia 6.6.2016 r. do dnia zapłaty,
17. od kwoty 3.739,56 zł. od dnia 11.6.2016 r. do dnia zapłaty,
18. od kwoty 3.320,60 zł. od dnia 15.6.2016 r. do dnia zapłaty,
19. od kwoty 3.149,40 zł. od dnia 19.6.2016 r. do dnia zapłaty,
20. od kwoty 3.320,60 zł. od dnia 25.6.2016r. do dnia zapłaty,
21. od kwoty 2.395,66 zł. od dnia 4.7.2016r. do dnia zapłaty,
22. od kwoty 4.743,60 zł. od dnia 5.7.2016r. do dnia zapłaty,
23. od kwoty 3.782 zł. od dnia 9.7.2016r. do dnia zapłaty,
24. od kwoty 1.423,20 zł. od dnia 19.7.2016r. do dnia zapłaty,
25. od kwoty 1.183,24 zł. od dnia 19.7.2016r. do dnia zapłaty,
26. od kwoty 4.427,10 zł. od dnia 24.7.2016r. do dnia zapłaty,
27. od kwoty 1.130,76 zł. od dnia 31.7.2016r. do dnia zapłaty,
28. od kwoty 4.269,30 zł. od dnia 7.8.2016r. do dnia zapłaty.

Powodowie wnieśli także o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodów kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł w tytulem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W przypadku wniesienia sprzeciwu powodowie wnieśli o zasądzenie wyżej wymienionych kwot wraz z kosztami procesu.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 30 listopada 2016 r. powództwo zostało uwzględnione w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w całości, oddalenie powództwa i zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według obowiązujących przepisów oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, odstąpienie na zasadzie art. 102 k.p.c. od obciążania pozwanego jakimikolwiek ewentualnymi kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zdaniem pozwanego, umowa konsorcjum zawarta między A. P. (...) (...) Sp. z o.o. narusza przepis art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej.

W toku procesu strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Na podstawie następujących dowodów: umów i aneksów k. 24-46, faktur i dowodów ich dostarczenia k. 47-158, wezwania do zapłaty k. 159-164, umowy z 29.08.2013r. Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie w dniu 13 marca 2015 roku, 27 kwietnia 2016 r. zawarli umowy o współpracy w ramach konsorcjum. Umowy zostały zawarte w związku z zamiarem występowania przez powodów z ofertami w ramach ogłaszanych przetargów na dostawę produktów leczniczych do placówek medycznych i wygraniem tych przetargów. .

Pozwany po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego zawarł z konsorcjum powodów następujące umowy dotyczące sprzedaży i dostawy produktów medycznych:

1. umowę numer nr (...) w dniu 20 maja 2016 r.; przedmiot umowy stanowiła sprzedaż i dostarczenie heparyny drobnocząsteczkowej; wartość brutto umowy wynosiła 286156,58 zł, umowa została zawarta na okres 18 miesięcy od dnia zawarcia umowy; towar miał być dostarczany sukcesywnie; zapłata należności miała następować w terminie 60 dni od złożenia faktury VAT zamawiającemu - na konto wykonawcy wskazane na fakturze;

2. umowę numer (...) w dniu 8 kwietnia 2015 roku; przedmiot umowy stanowiła sprzedaż i dostarczenie immunoglobulin, albumin, heparyn drobnocząsteczkowych; wartość brutto umowy wynosi 223801,70 zł, umowa została zawarta na okres 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy; zapłata należności miała następować w terminie 60 dni od złożenia faktury VAT zamawiającemu - na konto wykonawcy wskazane na fakturze;

Konsorcjum wywiązało się z powyższych umów, dostarczając zamówione produkty medyczne Szpitalowi (...) w W. w terminie (bezsporne). Z tego tytułu wystawione zostały faktury VAT.

Strona powodowa pismem z dnia 20 lipca 2016 r. wezwała (...) Szpital (...) w W. do zapłaty powyższej kwoty, w terminie 7 dni od odręczenia wezwania. Pozwany nie zapłacił w/w należności (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy, a w szczególności na podstawie dokumentów wskazanych we wcześniejszej części uzasadnienia. Sąd dał wiarę załączonym do akt sprawy dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego nie nasuwa żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodów osobowych zgłoszonych przez strony uznając, iż okoliczności relacji pomiędzy stroną powodową i pozwanym, charakteru umów konsorcjum oraz sploty wiarygodności objętej postępowaniem przez N. nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Na tej podstawie Sąd oddalił również wniosek o zobowiązanie powoda do przedłożenia dokumentów bankowych i finansowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Bezsporne w sprawie pozostawało zawarcie umowy konsorcjum, zawarcie umów sprzedaży, wysokość należności z tego tytułu wynikającej, termin wymagalności tejże należności i wysokość należności ubocznych. Istota sporu sprowadzała się natomiast do zasadności dochodzenia tego roszczenia przez stronę powodową i zapłaty dochodzonej pozwem kwoty.

Przechodząc do merytorycznej analizy podstawy powództwa należy zaznaczyć, że sprzedaż oraz dostawa w polskim porządku prawnym są umowami dwustronnie zobowiązującymi. W zakresie praw oraz obowiązków dostawcy, w przedmiotach nieuregulowanych przepisami dotyczącymi umowy dostawy, stosuje się odpowiednio przepisy o sprzedaży. Skutkiem zawarcia tychże umów jest zobowiązanie się sprzedawcy, jak i dostawcy do przeniesienia własności rzeczy na kupującego lub odbiorcę oraz zobowiązanie się kupującego lub odbiorcy do zapłacenia umówionej ceny. Świadczenie jednej strony jest więc odpowiednikiem świadczenia drugiej strony. W takim ujęciu zarówno umowa sprzedaży, jak i umowa dostawy ma charakter umowy wzajemnej, w odniesieniu do których znajdują zastosowanie ogólne przepisy dotyczące zobowiązań wzajemnych (art. 487 i następne k.c.). Umowy sprzedaży oraz umowy dostawy mają także charakter umowy konsensualnej. Objęte jej treścią zobowiązania stron dochodzą do

skutku solo consensu (J.P. Naworski, glosa do wyroku SN z 28 lipca 1999 r., II CKN 552/98, Mon. Praw. 2000, nr 8, s. 506). Ważność umowy zależy więc wyłącznie od zgodnych oświadczeń woli stron, a wydanie rzeczy czy też zapłata ceny są zdarzeniami będącymi wyłącznie przejawami jej wykonania.

Nawiązując do powyższego, głównym obowiązkiem kupującego oraz odbiorcy wobec sprzedawcy czy też dostawcy jest obowiązek zapłaty ceny. Naruszenie tego obowiązku musi być traktowane jako niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania dłużnika

w umowie wzajemnej. W razie zaistnienia sytuacji, w której kupujący lub odbiorca nie wykonał wymienionego obowiązku, sprzedającemu oraz dostawcy przysługuje odpowiednie roszczenie o zapłatę. Staje się ono wymagalne z chwilą spełnienia przez dostawcę lub przez sprzedającego świadczenia niepieniężnego, chyba że strony oznaczyły w umowie sprzedaży lub w umowie dostawy inny termin jej uiszczenia (art. 455 i 376 § 1 w zw. z art. 488 § 1 k.c.). Z uwagi na wzajemny charakter umowy sprzedaży, jak i umowy dostawy, świadczenia wynikające z tych umów powinny być spełnione jednocześnie (art. 488 § 1 k.c.). Reguła ta ulega wyłączeniu tylko w okolicznościach w tym przepisie wymienionych albo gdy w umowie stron termin ten nie został odrębnie oznaczony.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż zostały spełnione przesłanki warunkujące wystąpienie przez stronę powodową z roszczeniem o zapłatę. Pozwany bowiem nie dokonał terminowej zapłaty całości umówionej ceny, a co za tym idzie nie wykonał głównego obowiązku jaki na nim ciążył na podstawie zawartych z powodami umów.

Zdaniem Sądu, okoliczności na które powoływał się pozwany nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla niewykonania zobowiązań. W ocenie Sądu w omawianym przypadku nie budzi wątpliwości, że stroną, która zawierała ze szpitalem umowy stanowiące podstawę stosunku zobowiązaniowego jest konsorcjum firm A. P. Ireland (...) oraz (...) Sp. z o.o. W imieniu konsorcjum przy zawarciu umowy działał lider konsorcjum spółka (...) Ireland (...), co wynika z umów, który był upoważniony do podpisania umowy o realizację zamówienia publicznego, czyli przedmiotowych umów sprzedaży. Tym samym dokonując czynności względem innych podmiotów lider konsorcjum dokonywał jej ze skutkiem dla wszystkich konsorcjantów.

Poza tym zaznaczyć należy, że na etapie postępowania przetargowego pozwany nie kwestionował faktu złożenia oferty przez powodowe spółki, działające w ramach konsorcjum i stwierdził, że to właśnie one wygrały przetarg.

Jak słusznie wskazała strona powodowa zgodnie z przepisami prawa zamówień publicznych pozwany nie mógł zawrzeć umowy z innym wykonawcą niż ten, który wygrał przetarg, a tym było konsorcjum dwóch spółek. Gdyby umowa została zawarta z jedną ze spółek to sprzeczna byłaby z przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych i skutkowałoby odpowiedzialnością dyrektora pozwanego szpitala (art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 2004r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych). W świetle powyższego nie ulega wątpliwości, że umowy sprzedaży zostały zawarte przez spółki (...) działające jako konsorcjum.

Drugi zarzut dotyczył tego, że umowa konsorcjum zawarta pomiędzy A. i N. narusza ustawowy zakaz wyrażony w art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej oraz, że powód w zakresie żądania pozwu został zaspokojony przez podmiot trzeci – N. w trybie art. 356 § 2 k.c. Zarzut ten nie był trafny.

Zgodnie z art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. z 2013 roku, poz. 217) czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot tworzący. Podmiot tworzący wydaje zgodę albo odmawia jej wydania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych oraz w oparciu o analizę sytuacji finansowej i wynik finansowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok poprzedni. Zgodę wydaje się po zasięgnięciu opinii kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Czynność prawna dokonana bez takiej zgody jest nieważna (art. 54 ust. 6 powołanej ustawy).

W ocenie Sądu, zawarcie pomiędzy powodami umowy konsorcjum nie stanowiło – wbrew stanowisku pozwanego – działania zmierzającego do obrotu wierzytelnościami. W związku z tym umowa ta była ważna. Powyższe stanowisko wynika z istoty instytucji konsorcjum i analizy postanowień przedmiotowej umowy konsorcjum.

Umowa konsorcjum to umowa zawierana pomiędzy przedsiębiorcami, w której zobowiązują się oni do wspólnego działania celem urzeczywistnienia określonego przedsięwzięcia gospodarczego, na zasadzie wspólnego odnoszenia korzyści i wspólnego ponoszenia ryzyka. Motywem utworzenia konsorcjum jest duży rozmiar i wysokie koszty przedsięwzięcia gospodarczego, nie oznacza to jednak warunku, aby żadna ze stron konsorcjum nie była w stanie samodzielnie zrealizować danego przedsięwzięcia. Niejednokrotnie takie umowy są zawierane w celu rozłożenia ryzyka związanego z danym przedsięwzięciem gospodarczym. Podstawową zasadą konsorcjum jest wspólne ponoszenie ryzyka związanego ze wspólnym przedsięwzięciem. Oznacza to z jednej strony udział w wygospodarowanych zyskach, z drugiej – wspólne pokrywanie kosztów i ewentualnie strat. (Stanisław Włodyka, System Prawa Handlowego tom 5, Prawo umów handlowych, C.H. Beck 2014). Istotną grupą postanowień umowy konsorcjalnej dotyczy sposobu koordynowania wspólnych działań konsorcjantów. Charakterystyczna jest funkcja tzw. lidera (koordynatora) konsorcjum. Powierza się ją jednemu z konsorcjantów. Typowe kompetencje lidera konsorcjum obejmują czynności przygotowawcze związane z powstaniem konsorcjum oraz przygotowaniem wspólnego przedsięwzięcia, obsługę czynności związanych z funkcjonowaniem konsorcjum jako całości, bieżącą koordynację działań poszczególnych konsorcjantów przy realizacji wspólnego przedsięwzięcia, reprezentację konsorcjum w jego stosunkach zewnętrznych (Stanisław Włodyka, System Prawa Handlowego tom 5, Prawo umów handlowych, C.H. Beck 2014). Podnieść należy, że w konsorcjum zewnętrznym (jawnym), będącym organizacją współdziałania widoczną dla osób trzecich (z takim mamy do czynienia w niniejszym wypadku), uczestnicy konsorcjum mogą, lecz nie muszą występować wobec osób trzecich we wspólnym imieniu.

W niniejszym przypadku nie ulega wątpliwości, że umowy zawarte pomiędzy A. a N. są umowami konsorcjum, zawartymi w celu przystąpienia do postępowania przetargowego prowadzonego w oparciu o przepisy Prawa zamówień publicznych. Umowy te zostały zawarte celem realizacji wspólnego przedsięwzięcia, z podziałem określonych obowiązków pomiędzy członków konsorcjum, z ustanowieniem lidera konsorcjum, któremu powierzone zostały obowiązki, jak te wskazane wyżej. Współpraca ta obejmowała wspólne złożenie oferty przetargowej oraz w przypadku wygrania przetargu, realizację zamówienia przez konsorcjantów. W umowach strony określiły, że będą obowiązywać one aż do zakończenia wszystkich spraw związanych z realizacją ich celów. W umowach tych strony zastrzegły, że spółka (...) w ramach tego podziału była między innymi zobowiązana do przyjmowania i księgowania płatności od zamawiającego.

Pozwany podnosił, że A. była w stanie samodzielnie wykonać zamówienie. Okoliczność ta nie wyklucza charakteru zawartej umowy jako konsorcjum. Zdaniem Sądu, udział spółki (...) w konsorcjum nie był pozorny, albowiem odciążenie drugiego członka konsorcjum od czynności związanych z obsługą wierzytelności, w tym windykacji, pozwalało poczynić oszczędności, z których mogła być finansowana działalność polegająca na sprzedaży produktów medycznych. Możliwa jest zatem sytuacja, gdy udział jednego z członków konsorcjum wynikać będzie z potrzeby spełnienia warunku sytuacji ekonomicznej i finansowej niezbędnej dla wykonania zamówienia, a nie z posiadania osób zdolnych do wykonania zamówienia.

W przypadku stosunku prawnego łączącego pozwanego z powodami nie doszło do zmiany wierzyciela. Umowy z pozwanym dotyczyły bowiem od początku zarówno spółki (...), jak i spółki (...). Pozycja obydwu członków konsorcjum była jednakowa, tzn. z chwilą spełnienia zamówienia, obydwa podmioty stawały się wierzycielami zamawiającego. Artykuł 23 Prawa zamówień publicznych dopuszcza możliwość wspólnego ubiegania się przez wykonawców o udzielenie zamówienia. W przypadku, gdy dochodzi do wspólnego udziału wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i do wspólnego zawarcia przez nich umowy, przyjmuje się, że nie pojedynczy współnicy, a wszyscy wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia, tworzący konsorcjum, stanowią łącznie podmiot praw i obowiązków (art. 2 ust. 1 pkt 2 Prawa zamówień publicznych). Stąd uznać należy, że nie doszło do

zmiany wierzyciela, a tym samym do naruszenia art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej.

Brak jest podstaw do uznania, by zawarcie przez powodów umowy konsorcjum stanowiło czynność pozorną, skoro umowa ta była przez obie strony wykonywana. Według art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

W niniejszej sprawie spółka (...) wykonywała czynności związane z dochodzeniem należności, zaś spółka (...) wykonała dostawy leków i produktów leczniczych do pozwanego. Skoro umowy konsorcjum były wykonywane nie mogą być pozorne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., II PK 170/11).

W myśl art. 58 § 1 k.c. czynnościami zmierzającymi do obejścia ustawy są czynności, których treść nie zawiera elementów zabronionych przez prawo, lecz która służy realizacji celu zabronionego przez prawo. Celem, z powodu którego czynność prawna może być uznana za nieważną jest taki skutek, który nie mieści się w jej treści i nie jest jej typowym celem, ale który czynność ta pozwala osiągnąć. Taki cel powinien być nie tylko wiadomy stronom czynności, ale także objęty ich zamiarem (albo przynajmniej jednej z nich, gdy chodzi o cel skierowany w stosunku do drugiej strony umowy), a czynność jest podejmowana tylko dla jego osiągnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r., II CSK 557/12). Zawarcie umów konsorcjum w żaden sposób nie miało na celu zmiany wierzyciela, tj. przeniesienia wierzytelności A. na N., jako na osobę trzecią – wręcz przeciwnie na ich podstawie powodowe spółki miały stać się współwierzycielami – co wynika z istoty umowy konsorcjum, w której nie uregulowano sposobu podziału należnego konsorcjum świadczenia.

Przystąpienie przez powodów do umowy konsorcjum nie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Zgodnie z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. W ocenie Sądu, nie można mówić, że strony zawierając umowę konsorcjum naruszyły zasady współzycia społecznego, czy też same umowy sprzeczne byłyby z tymi zasadami. Obydwie strony skorzystały z możliwości zawiązania konsorcjum celem sprzedaży i dostarczenia pozwanemu produktów leczniczych, bez których pozwany nie mógłby prowadzić działalności leczniczej. Określony w umowie konsorcjum sposób podziału obowiązków, zapewniał prawidłowe i terminowe realizowanie zamówienia. Nie można było wykluczyć zaistnienia sytuacji, że sam podmiot handlujący produktami medycznymi nie byłby w stanie zrealizować umowy bez wsparcia podmiotu drugiego.

W ocenie Sądu, osoba, która zachowuje się w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego nie może korzystać z ochrony jaką w zakresie granic wykonywania prawa podmiotowego może zapewniać art. 5 kc (wyrok z dnia 9 marca 1972 r., III CRN 566/71, LEX nr 7070). Pozwany sam tych zasad nie dochowywał skoro nie płacił w terminie za dostarczone towary.

Wobec powyższego ukształtowanie stosunku konsorcjum jak w przypadku przedmiotowych umów nie naruszało art. 353¹ kc, gdyż ani jego treść ani cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego.

Niezasadny okazał się też zarzut pozwanego, że wierzytelność spółki (...) została zaspokojona przez spółkę (...). Zgodnie z art. 356 § 2 k.c. jeżeli wierzytelność pieniężna jest wymagalna, wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia od osoby trzeciej, chociażby działała bez wiedzy dłużnika. Warunkiem zaistnienia takiej sytuacji jest jednak to, by spełniający świadczenie działał za dłużnika. Regulacja ta nie znajduje zastosowania wówczas, gdy działanie osoby trzeciej nie będzie spełnieniem świadczenia za dłużnika, ale będzie realizacją zobowiązania tego podmiotu wynikającą z umowy zawartej z wierzycielem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 9 grudnia 2010 r., IV CSK 239/10). Podnieść należy, iż spółka (...) nie jest osobą trzecią w rozumieniu w/w przepisu. Jako członek konsorcjum, które wskutek przeprowadzenia przetargu, zawarło umowę z pozwanym, była współwierzycielem. Ewentualne dokonywanie przez N. wpłat na rzecz A. wynikało z wewnętrznych stosunków łączących członków konsorcjum.

Rozstrzygnięcie w kwestii odsetek Sąd oparł o art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wobec powyższego, Sąd zasądził na rzecz powodów odsetki ustawowe od należności pieniężnych ujętych w fakturach VAT od dnia następnego po dniu wymagalności roszczenia. Pozwany nie kwestionował bowiem prawidłowości określenia przez powodów terminów płatności należności wynikających z faktur.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie wyżej powołanych przepisów i postanowień umów orzekł jak w punkcie I wyroku.

Kwestią wymagającą osobnego omówienia jest obowiązek poniesienia kosztów postępowania przez pozwanego. Szpital jest placówką powołaną do ratowania życia i zdrowia ludzi i nienastawioną na osiąganie zysku. Nie uprawnia to jednak szpitala do niepłacenia za otrzymane towary, produkty czy usługi. Notoryczne niepłacenie za rzetelnie wykonaną pracę jest nieuczciwe. Trudna sytuacja finansowa szpitala, spowodowana złym funkcjonowaniem w Polsce systemu finansowania służby zdrowia nie może stanowić podstawy do nieobciążania placówek służby zdrowia obowiązkiem zapłaty na rzecz wygrywającego proces kosztów procesu. Taka postawa sądów, w połączeniu z faktem znacznie utrudnionej egzekucji z placówek medycznych (zob. art. 829 pkt. 8 i art. 831 pkt. 7 k.p.c.) mogłaby doprowadzić do załamania systemu ochrony zdrowia w Polsce. Skoro bowiem wprowadzimy zasadę, zgodnie z którą placówki medyczne mogą bezkarnie opóźniać się z zapłatą za dostawy produktów leczniczych, to firmy produkujące te produkty i wyroby, zaczną postępować racjonalnie i odmówią dostarczania tych towarów do polskich placówek medycznych albo będą żądać zapłaty z góry. Z tego powodu Sąd nie znalazł podstaw do zwolnienia pozwanego od obowiązku zapłaty na rzecz powodów kosztów procesu, w oparciu o treść art. 102 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. W niniejszej sprawie Sąd w całości uwzględnił powództwo wytoczone przez powodów. Dlatego też to pozwany jest tą stroną procesu, która przegrała przedmiotową sprawę, w związku z tym obowiązany jest zwrócić powodom poniesione przez nich koszty procesu, a orzeczenie w tym zakresie wyda referendarz sądowy.

Mając powyższe na względzie, Sąd orzekł jak w sentencji.